

17 במאי 2026

לכבוד
ח"כ ינון אזולאי
יו"ר סיעת ש"ס

הנדון: הצבת משבר החינוך לגיל הרך כהשקעה בעדיפות לאומית בבחירות הקרובות

1. אנו פונים אליכם בשם שותפות "בידיים טובות, המטה להשקעה בגיל הרך", הכוללת כחמישים ארגונים חברתיים, ארגונים עסקיים, מפעילי מעונות, אנשי אקדמיה וקרנות פילנתרופיות, ומבקשים להעלות את הצורך הדחוף בהשקעה רחבה במערכת החינוך לגילאי לידה עד שלוש לראש סדר היום הציבורי. אנו פונים אליכם בבקשה לכלול התחייבות לרפורמה בחינוך לגיל הרך במצע מפלגתכם ובקווי היסוד של הממשלה הבאה, ולקיים עמנו פגישה בהקדם להצגת התוכנית הלאומית שגיבשנו.
2. ישראל נמצאת זה שנים במשבר עמוק במערך החינוך לגיל הרך. בשנים האחרונות פיתחה השותפות הצעה לתוכנית לאומית לחינוך לגיל הרך מבוססת מחקר, שמטרתה להביא להשקעה ממשלתית מהותית בתחום ולהפוך את החינוך בגילאי לידה עד שלוש למנוע צמיחה למדינה.

א. מציאות של משבר מתמשך

3. מאות אלפי פעוטות בישראל שוהים כיום במסגרות צפופות מעבר לסביר. התנאים בישראל נמוכים משמעותית מהמקובל במדינות המפותחות: גודל הקבוצות יותר מכפול, יחס המחנכת לפעוטות כפול, והשטח המוקצה לכל פעוט נמוך בכשליש מהמוצע במדינות ה-OECD.
4. ישנו משבר חמור בכוח האדם העובד בתחום - הכשרת הצוותים מצומצמת, תנאי ההעסקה קשים והשכר נמוך, ובשל כך ישנה פגיעה מתמשכת באיכות הטיפול בפעוטות.
5. הנטל הכלכלי על ההורים גבוה במיוחד. כשבעים אחוזים מעלות המסגרות ממומנים על ידי המשפחות, לעומת כרבע מהעלות בלבד במדינות המפותחות. במקביל, פחות מחמישית מהפעוטות מקבלים סבסוד, וכ-200,000 אלף תינוקות ופעוטות שוהים במסגרות שאינן מפוקחות כלל על ידי המדינה.

ב. ההזדמנות שישראל מחמיצה

6. שלוש השנים הראשונות לחיים הן התקופה הקריטית ביותר להתפתחות. בתקופה זו המוח מגיע לכתשעים אחוזים מנפחו, וההשפעה של חינוך איכותי על התפתחות הפעוט מכרעת. עבור ילדים מרקע מוחלש מדובר בחלון הזדמנויות בלעדי לצמצום פערים שנוצרים כבר בראשית החיים.
7. למרות זאת, ההשקעה הציבורית בישראל בגיל הרך זניחה: כמאתיים מיליון שקלים בשנה בלבד, מתוך תקציב משרד החינוך הנאמד בכתשעים מיליארד שקלים. המשמעות היא פחות מאחוז מתקציב המשרד עבור כחמישית מכמות הילדים.

8. המחקר הבינלאומי עקבי וברור: השקעה בגיל הרך היא בין המהלכים הציבוריים המשתלמים ביותר. לפי ארגון אונסק"ו, השקעה כזו מובילה לשיפור מתמשך בבריאות, בתעסוקה, בצמיחה הכלכלית ובצמצום פערים. ובכל זאת, ישראל משקיעה בגיל הרך פחות מעשירית מהמוצע במדינות ה-OECD, וגם אוסטרליה, המדורגת סמוך אליה בתחתית הרשימה, משקיעה פי שישה ממנה.

ג. הצעת שותפות "בידיים טובות"

9. אנו מאמינים שמצב חירום זה אינו יכול להימשך, והגיעה העת שמדינת ישראל תיששקח אחריות אמיתית על החינוך לגילאי לידה עד שלוש.

10. השותפות גיבשה הצעה לתוכנית לאומית מקיפה הנשענת על שלושה עקרונות. הראשון, חינוך איכותי, ובכלל זה התאמת התנאים במעונות היום למקובל במדינות המפותחות באמצעות: צמצום גודל הקבוצות, שיפור היחס בין המחנכת לפעוטות, הגדלת השטח לכל פעוט, וקיומה של הכשרה אקדמית, הדרכה וליווי מותאמים למחנכות לצד שכר ראוי. השני, חינוך מסובסד, באמצעות השתתפות תקציבית משמעותית של המדינה, שתאפשר לכל משפחה גישה למסגרת איכותית ללא תלות ביכולתה הכלכלית. חישוב העלות למעון יעשה באמצעות מודל סבסוד מדורג בהתאם לגובה ההכנסה. השלישי, חינוך נגיש, באמצעות חיזוק הרשויות המקומיות שיהיו קשובות לצרכים בשטח ויבטיחו מענה לכל ילד, לצד הובלה לאומית של משרד החינוך כמתווה מדיניות וכמפקח על כלל המסגרות לגיל הרך.

ד. בקשתנו

11. אנו מבקשים לקיים עמכם פגישה בהקדם, על מנת להציג את הנושא לעומק ואת הפתרונות המעשיים שגיבשנו. אנו מאמינים כי התחייבות לרפורמה בחינוך לגיל הרך, כחלק מקווי היסוד של הממשלה הבאה וכרכיב במצע מפלגתכם, אינה צעד חברתי בלבד, אלא מהלך אסטרטגי לצמיחת המשק, לצמצום פערים ולחיזוק החברה הישראלית.

12. נשמח לתאם פגישה בזמן הקרוב.

בברכה,

טלי ניר, מנכ"לית עמותת 121

יקותיאל משי, מנהל קידום מדיניות, עמותת 121

בידיים טובות

המטה להשקעה בגיל הרך

ועדת היגוי:

שותפים:

